

Fil-Qorti tal-Magistrati (Malta)

Bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali

Magistrat Dr. Nadine Sant Lia

B.A; LL.M (Kent); LL.D, Barrister at Law (England & Wales)

Kaz numru 224/2023

Il-Pulizija

(Spettur Shaun Friggieri)

vs.

Emerson Cutajar

Illum l-4 ta' Marzu 2024

Il Qorti:

Rat li tressaq Lil Emerson Cutajar, ta' 28 sena, bin Giuseppe Cutajar u Michellw Tracy nee' Giordimanina, mwieled Pieta' nhar 12 ta' Meju 1994, residenti gewwa 16, St Anthony, f' 11 , Triq Roza, Marsaskala u detentur tal-karta tal-identita 214094M.

Billi int akkuzat talli bejn Novembru 2019 u Frar 2023 f'dawn il-Gzejjer, b'diversi atti ukoll jekk fi zminijiet differenti u li jiksru l-istess disposizzjoni tal-Ligi u li gew maghmula b'rizoluzzjoni wahda;

1. Iffalsifikajt Cedola, polza, ordni, jew dokumenti ohra, illi meta jigu prezentati wiehed jista' jircievi bihom hlas, jew jiehu l-kunsinna ta' oggetti, jew jigbor depozitu jew rahan minn ufficcju pubbliku, jew minn bank jew stabbiliment pubbliku iehor imwaqqaf jew maghruf b'xi att pubbliku tal-Gvern;
2. U aktar talli xjentement ghamilt uzu minn wahda mill-karti ffalsifikati msemmijin fl-artikoli 166, 167 u 168 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
3. U aktar talli ghamilt falsifikazzjoni fatt awtentiku u pubbtiku, jew fi skrittura kummeréjali jew ta' bank privat, b'falsifikazzjoni jew b'tibdil fl-iskrittura jew filfirem, billi hloqt pattijiet, dispozizzjonijiet jew obbligi foloz jew helsien falz minn obbligi, jew billi ddahhalt dawn il-pattijiet, dispozizzjonijiet, obbligi jew helsien minn obbligi f' dawk l-atti jew skritturi wara li jkunu gew iffurmati, inkella billi zidt jew biddilt klawsoli, dikjarazzjonijiet jew fatti, illi dawk l-atti jew skritturi kellhom ikollhom fihom jew kellhom jippruvaw;
4. U aktar talli xjentement ghamilt uzu minn att, kitba jew skrittura falza msemmija fl-artikoli 183 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
5. U aktar talli, ghmel jew ta' dikjarazzjoni falza jew certifikat falz.
6. U aktar talli sabiex tikseb xi vantagg jew beneficeju ghalik innifsek jew ghal haddiehor, fxi dokument mahsub ghal xi awtorità pubblika, xjentement ghamilt dikjarazzjoni jew stqarrija falza, jew tajt taghrif falz;
7. U aktar talli b'mezzi kontra l-ligi, jew billi ghamilt uzu ta' ismijiet foloz, jew ta' kwalifiki foloz, jew billi nqdejt b'qerq iehor, ingann, jew billi wrejt haga b'ohra sabiex iggieghel titwemmen l-ezistenza ta' intraprizi foloz,

jew ta' hila, setgha fuq haddiehor, jew ta' krediti immaginarji, jew sabiex tqanqal tama jew bi2a' dwar xi grajja kimerika, ghamilt qligh ta' aktar minn hamest elef euro (€5000) bi hsara tad-Dipartiment tas-Sigurta Socjali, il-Gvern ta' Malta u / jew xi entita u / jew entitajiet ohra;

8. U aktar talli bi hsara tad-Dipartiment tas-Sigurta Socjali, il-Gvern ta' Malta u / jew xi entita u / jew entitajiet ohra, ghamilt qligh iehor b'qerq ta' aktar minn hamest elef euro (€5000);

Il-Qorti hija gentilment mitluba sabiex f'kaz ta' sejbien ta' htija tikkundanna lill-akkuzat ghal hlas ta' spejjes li jkollhom x'jaqsmu mal-hatra ta' esperti jew periti fil-proceduri hekk kif ikkontemplat fl-Artikolu 533 tal-Kapitlu 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Rat li meta sar l-ezami ta' l-imputata nhar il-25 ta' April 2023, skont l-artikolu 392(2) tal-Kodici Kriminali, l-imputat iddikjara li kien hati u irregistrat ammissjoni inkondizzjonata ghall-imputazzjonijiet dedotti kontrih, liema ammissjoni giet ikkonfermata mill-imputat wara li l-Qorti, a tenur ta' l-artikolu 392A(1) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, avzatu u wissietu solennement bil-konsegwenzi legali ta' dik l-ammissjoni u kkonceditlu zmien bizzejjed biex jerga' jikkonsulta ma' l-avukat ta' fiducja tieghu u jikkonsidra t-twegiba tieghu u, jekk ikun il-kaz, jerga' lura minnha.

Rat li l-imputat regghet tenna u kkonferma l-ammissjoni inkondizzjonata tieghu.¹

Rat li fid-dawl ta' l-ammissjoni tal-imputat il-Qorti m'ghandhiex alternattiva ghajr li ssibu hati tal-imputazzjonijiet kollha migjuba kontra tieghu u li a tenur

¹ Folio 7 ta' l-atti processwali

ta' l-artikolu 392A tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta din il-Qorti setgħet tghaddi għas-sentenza dwarhom fil-konfront ta' l-imputat.

Rat id-dokumenti kollha pprezentati, u fliet l-atti kollha tal-kawza;

Semgħet is-sottomissjonijiet dwar il-piena fl-udjenza tas-17 ta' Ottubru 2023.

Rat l-atti kollha.

Rat illi l-kawza thalliet għal-lum għas-sentenza.

Ikkunsidrat

Fatti fil-qosor

Illi dan il-kaz irrizulta meta gie rraportat li l-imputat ikkometta diversi reati għad-detriment tad-Dipartimenti tas-Servizzi Soċjali.

Ikkunsidrat

Piena

Illi b' ammissjoni ta' l-imputat għall-imputazzjonijiet kollha migjuba fil-konfront tagħha waqt is-seduta tal-25 ta' April 2023 din il-Qorti m'għandhiex għazla ohra għajr li ssibu hati tar-reati addebitati lilu u ser tghaddi biex tippronunzja sentenza fil-konfront tiegħu.

Madankollu għall-finijiet ta' piena li għandha tigi erogata minn din il-Qorti, tqis, b' zieda mac-cirkostanzi kollha tal-kaz, is-segweni fatturi:

- Il-prosekuzzjoni esebiet il-fedina penali ta' l-imputat li hija netta.²
- L-imputat irregistra ammissjoni fl-iktar stadju bikri li seta u qabel ma nbdew jinstemghu ebda provi. Qieset il-gurisprudenza ta' dawn il-Qrati w Qrati esteri dwar tnaqqis fil-piena meta l-hati jammetti l-htijiet tiegħu

² Folio 4 ta' l-atti processwali

fi stadju kmieni tal-process u b'hekk jiffranka hafna xoghol u spejjez inutli ghall-amministrazzjoni tal-gustizzja. Hawnhekk il-Qorti taghmel referenza ghal-kaz **Ir-Repubblika ta' Malta vs. Nicholas Azzopardi³, Il-Pulizija vs. Emmanuel Testa⁴**, u **ARCHBOLD Sentencing Guidelines 2021⁵** u **BLACKSTONE'S CRIMINAL PRACTICE⁶**.

Ghaldaqstant stante li l-ammissjoni saret fl-iktar stadju bikri, l-imputat ghandu jibbenifika minn dan l-attenwanti.

- Il-Qorti tqis ukoll li l-ammissjoni saret minghajr ebda riservi.
- L-ammont ta' flus inkwistjoni li ghandhom jigu ritornati lil Dipartiment tas-Sigurta Socjali kien ta' tlettax il-elf, hames mija u erbghin euro u sitta u sebghin centezmi (€13,540.76. Illi fil-mori tad-differimenti sar pagament ta' elf Euro u l-ammont pendenti sallum huwa ta' tnax il-elf, hames mija u erbghin Euro (€12,540.76). Illi jirrizulta wkoll li intlahaq ftehim bejn l-imputat u d-Dipartiment tas-Sigurta Socjali dwar pagamenti.
- Illi mill-*presentencing report*⁷ li gie mhejji jirrizulta li l-imputat ghandu erbat titfal xi manti u filwaqt li huwa dedikat lejn it-trobbija taghhom issib diffikultajiet ma l-ommijiet. L-ufficjal tal-probation ghamlet rakkomandazzjoni ta' sentenza sospiza filwaqt li jkompli jhallas il-pagamenti dovuti lis-sigurta socjali halli jaghti lura l-flus li ttiehdu b'qerq.
- Illi d-difiza abbracjat mas-suggeriment ta' l-ufficjal tal-probation dwar il-piena.

³ Qorti Kriminali deciza 24 ta' Frar 1997

⁴ Qorti tal-Appell Kriminali , [7.7.2002]

⁵ Thomson Reuteurs, S-29

⁶ Blackstone Press Limited – 2006 edition

⁷ Dok DC1, Folio 27-54 ta' l-atti processwali

- Illi filwaqt li l-Qorti mhijiex bl-ebda mod marbuta ma' dawn is-sottomissjonijiet tara li din il-piena hija wahda legalment proponibbli u fil-parametri tal-ligi skond il-Kapitoli 9 tal-Ligijiet ta' Malta. Madankollu l-Qorti qeda tieghu in konsiderazzjoni l-ammont ta' flus konsiderevoli involuti kif ukoll sentenzi diversi dwar dan ir-reat.
- Il-Qorti tqis li b'dan ir-reat, l-imputat sfrutta dak kollu li tipprovdi socjeta organizzata lil dawk fil-bzonn. Illi ghalhekk il-Qorti tqis li rimedju adekwat ghandu ikun b'tali mod li l-imputat japprezza u jifhem u jaghti lura lis-socjeta.
- Illi l-artikolu 142(1) tal-Criminal Justice Act 2003 fl-Ingilterra jistabbilixxi hames principji li ghandhom jigu segwiti fl-imposizzjoni tal-piena u cioe', *(a) the punishment of offenders (b) the reduction of crime (including its reduction by deterrence) (c) the reform and rehabilitation of offenders (d) the protection of the public (e) the making of reparation by offenders to persons affected by their offence.*
- Illi minn dak li rat u ezaminat il-Qorti jirrizulta li din il-Qorti trid tara mhux biss l-aspett riformattiv ta' l-imputata izda trid ssib bilanc bejn il-gravita' tal-kaz u l-harsien u l-interessi tal-vittmi tar-reat u s-socjeta' in generali sabiex tara li dan ir-reat ma jergax jigi kommess kif ukoll taghti l-harsien mehtiega lil pubbliku u dan fid-dawl tac-cirkostanzi ta' kif sehh il-kaz.
- Il-Qorti wara li qiedet ic-cirkostanzi tal-kaz u s-sottomissjonijiet tal-partijiet ghalhekk tqis li l-piena karcerarja b'mod effettiv mhux ser ikun l-iktar piena idonea f'dan il-kaz u li piena li hija alternattiva ghall-inkarcerazzjoni irrenda iktar rizultat tenut kont il-fatt li l-Qorti trid hares lejn ir-riforma tal-persuna.

Decide

Ghaldaqstant il-Qorti wara li rat l-artikoli 18, 167, 169, 183, 184, 185, 188(1)(2), 308, 309, 310(1)(A) tal-Kodici Kriminali, Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta issib lil Emerson Cutajar fuq ammissjoni tieghu stess, **hati** ta' l-imputazzjoniet kollha dedotti kontrih u tikkundannah piena ta' prigunerija ta' sentejn li bl-applikazzjoni ta' l-artikolu 28A tal-Kodici Kriminali qed jigu sospizi ghal-zmien erba' snin millum.

Il-Qorti spjegat l-import u l-obbligi naxxenti minn din is-sentenza.

Il-Qorti wara li rat l-artikolu 15A(1) u 532A tal-Kodici Kriminali tordna lill-hati ihallas l-ammont ta' tnaq il-elf, hames mija u erbghin Euro u sitta u sebghin centezmi (€12,540.76) lid-Dipartiment tas-Sigurta Socjali fiz-zmien massimu skont il-ligi. Dan l-ordni għandu jikkostitwixxi titolu eżekuttiv għall-finijiet u l-effetti kollha tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili.

In vista tal-fatt li ma gewx mahtura esperti f' dan il-kaz, din il-Qorti tastjeni milli tieghu konjizzjoni ulterjuri tat-talba tal-prosekuzzjoni skont l-artikolu 533 tal-Kodici Kriminali.

Il-Qorti tordna li ai termini ta' l-artikolu 392A(2) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta l-Avukat Generali jinghata access ghal kopja skenjata tal-atti, flimkien ma access ghal kopja skenjata tas-sentenza fi zmien sitt (6) ijiem tax-xoghol.

Moghtija illum nhar il-4 ta' Marzu 2024 fil-Qrati tal-Gustizzja, Valletta

Dr. Nadine Sant Lia

Magistrat

Oriana Deguara

Deputat Registratur